

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint

Megjelenik minden szombaton

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítók,

ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTÉNYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNAR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Gyulai Pál.

Meghalt Gyulai Pál. Hatalmas, elsőrendű törzs dőlt ki s zuhanása elhat a magyar erdő széleig, sőt azon túl is, a szélrózsa minden irányában. Ezt halálának megdöbbentő hatása alatt is teljes tárgyilagossággal, minden túlzás nélkül állapíthatjuk meg.

Gyulainak nagy híre volt a nagyközönség azon részénél is, amely sem műveibe, sem egyéniségébe mélyebben nem hatolt bele. Kicsiny ember, de félelmes bajnok, kérelhetlen kritikus, az irodalom Napoleonja, aki bátran és diadalmasan támadja az irodalom nagy fejedelmét és kishercegeit, meging és megdönt nagy és kicsi trónusokat.

A kicsi, de nagytüzi, nagykaratu, nagykardu, nagyhangu, széles poseban terpeszkedő embernek ez az általános képe élt és él a nagyközönség nagyrészének képzeletében és imponál neki ebben az alakban, mert a tömegnek az erő és bátorság imponál leginkább.

De nem ez az igazi Gyulai Pál.

Nagy ész és nagy temperamentum volt; szikrázó elme és tüzes képzelet sugárzott élnék, tüzesen villanó szemében. Tudott hatásosan írni. Voltak élnék színei, szellemes ötletei s meg volt benne a pátoz magafoku heve. S ha Gyulai hatást vadász, ha a csillogást keresi, ha nagy külső sikerekre tör, merészen megereszti ecsetjét és hangját, népszerű áramlatokhoz simul, a nemzet

és népszerű nagyjai hiúságának tömjénez: egész pályája külszínre fényesebben ragyogna, népszerűsége szélesebb körre terjedne ki, jövedelmező hírlapi vállalatokat és palotákat hagyhatott volna örököseire.

De hiányzott belőle a nagytehetségű írónál vajmi sűrűn található önzés és a hiúság becsvágya. Az Alkotó legbensőbb valójából oltott lelkébe kiolthatatlan szikrát: a törhetetlen igazságérzetet, minden szépnék és nemesnek, embertársainak, saját, örökös megpróbáltatásoknak kitett hazájának s nagy erények mellett nagy hibákban leledző fájának szenvedélyes szeretetét.

Innen az a saját szerénységétől, szinte gyermeki áhitattól áthatott nemes lángolás, a melylyel irodalmunk és közéletünk igazi nagyjainak kultuszát úzi s ezt élete feladatának tartja; innen az a szinte örökérvényű, kanonszerű megbecsülés, a melylyel költészetünk kincseinek értékét meghatározza, viszontagságos közéletünk mozgó erőt mérlegeli s a nemzetfenntartókat prófétai állhatatossággal hangoztatja, hirdeti. De innen a szenvedélyes, harcias és bátor hev is, amelylyel az irodalom s közélet kinöveseit, különösen a népszerű nagyságok népszerű hibáit ostorozza, szinte megbélyegzi: az affekciót s minden hamisságot, az erkölcsi komolyság hiányát, a léhaságot, nyegleséget, a népszerűség-hajhászt, az irodalmi és nemzeti hiúságot, a politikai ábrándokat s a lelkiismeretlen, olcsó hatásra törő sovínizmust.

Innen az ő egyéniségének és működésének kidomborodo, üde élettéljessége, szellemi és erkölcsi lényének kristálytisztasága, egész pályájának klasszikus harmóniája, bevégeztsége.

Ezért, ahogy ő nem vált ósdivá, művei sem avultak el és sohasem fognak elavulni; sőt mindenha klasszikus iskolája lesznek az irodalmi és közéleti felfogásnak, az esztetikai és erkölcsi izlésnek, sőt az igazi hazafiságnak, még azok előtt is, a kik más politikai állásponton állottak és állanak, ő maga pedig örök bü-zkesége az emberi nemnek és fajunknak.

Erősen érezzük és hisszük ezt most, irodalmi és politikai közéletünk jelen kavgó tökéletlenségében s még inkább fogjuk érezni és vallani a boldogabb jövőben, a mikor irodalmunk egyszer ismét magasabb lendületet vesz s hazánk léte magához méltóan lesz biztosítva!

—d.

Drága az élet.

Sokat, sokszor és sokan irtak már a manapság uralkodó drágaságról, de a téma még mindig aktualis, az anyag még mindig nincs teljesen kimerítve, még mindig lehet rola írni egy, hogy a nagy közönséget érdekelje.

A panasz általános. A társadalom minden rétege, minden osztálya panaszkodik a drágaság ellen. A panaszok rendszeresen vádakkal vannak tele egy másik társadalmi osztály ellen, hogy az az oka a drágaságnak, az zsákmányolja ki a többit. Az egyik termelési ág a má-

Képek a multból.

IV.

A ráckevei vita 1564-ben.

Irta: V. Fejes György.

Az örök fejlődés törvénye azt hozza magával, hogy ne maradjunk meg állandóan a régi alapon, hanem együtt haladva a korrall — a körülmények felhasználása és az idők jeleinek megértése mellett — teljesítsük az evangéliumi parancsot: »Legyetek mindig tökéletesebbek!« — De viszont az is emberi tulajdonságaink egyike, hogy a mi új, azt nem mindjárt fogadjuk el, hanem tőlünk telhetően vedelmezzük magunkat vele szemben; csak mikor már akár magunk győződünk meg, akár másoktól győztetünk le, amaz új eszméknek életrevalósága felől — adjuk meg magunkat a változhatatlannak. Így alakul meg lassanként a két ellentabor: a liberális és konzervatív; így fejlődnek ki a viták sokféle argumentumakkal, a tudományos és gyakorlati kérdések szabályszerű megbeszélései, irásban és előszóban, legtöbbször a nagy nyilvánosság előtt.

A reformáció meggyökerezésének idejében, hazánkban is megindult csakhamar a személyes vitakozások szellemi csatája. Majd ennek eredményeként egész vitairadalom fejlődött ki, melynek főtárgyai a vallás-kérdések valának. Ebben bizony felhasználtak a felek minden elképzelhető fegyvert pro et kontra s nem éppen a szalónias stílus volt túlyomó!

Egy ilyen vallásügyi vita tartatott 1564-ben, Ráckevén, ahol a katolicizmus képviselőiben: »Panthusz Szeráf« pesti barát, a reformátusok részéről pedig az akkori lelkész: »Szegedi Kis István« mérték össze fegyvereiket.

Ráckeve a dunamelléki reform. egyház-

kerület legrégibb — s ma is virágzó — egyházainak egyike, mintegy 2600 lélekkel. Itt már 1563-ban olyan iskola volt, a melyben görög nyelvet és dialektákat is tanítottak. Hirneves lelkészekkel, később pedig püspökökkel is díszkedhetett. — Régi voltáról tanuskodott az a körülmény, hogy már Zsigmond király több privilégiummal (pl. pallosjoggal, mely ma is megvan cimereben egy egyenes ketélű kard alakjában) ruházta fel. Budához és Pesthez való közelsége is előnyére szolgált. Később a török hatalmába került és bizony többször megsínylette a hódító pusztításait — bár hasznát is vette olykor, amennyiben a protestáns lelkészek a budai basák menleveleivel szabadon járhattak-kelhetek, egyházi ügyeik végzése céljából a hódoltság területén. — Pesten is elég korán megalakult a protestánsok gyülekezete, a melyet bizonyitanak a különböző helyeken tartott gyűléseken részt vett papjai. Bár tisztán sohasem lett egyik sem protestáns, mert szerb lakói folyton voltak, valamint görög kereskedői is.

Mozgalmas képet nyújtott tehát Ráckeve városa a nevezett (1564.) év szeptember elején. Hire ment ugyanis, hogy vallásos vita fog tartatni a reformátusok templomában, mely azelőtt Szt. Abraham egyháza volt (megújítva és kibővítve ugyanazon helyen áll ma is). Kiszaszony napjára (szeptember 8) jelezte az erre vállalkozó Szeráf atya megérkezését. Bizva a győzelemben, egész kíséret ígérkezett hozzá csatlakozni, melynek nagy részét olaszok és rácok tették.

A nevezett napon tekintélyes számu érdeklődő közönség verődött össze a városból, sőt a környékről is. Megjelent nemes Bereményi Pál uram — Szegedi sógora —, kinek nagy köháza a templommal átellenben emelkedett, a Dunán pedig két malma is kelepelgetett, ami

vagyonossága mellett tett bizonyosságot. Ott volt a török »kadi« »Mustafa«, kinek nargiljét (vizi pipa) egy szerezcsen szolgálta cepelte utána. Továbbá a derék görög boltos: »Adámovits« uram, a ki még fogadni is mert egyik katolikus szenátorral, hogy Szegedi lesz a győztes!...

Csakhamar eljött a kütüzött nap. Reggel 9 órára bevonult a templomba Szeráf pater, vigan éneklő olaszaival, hurcoltatván maga után egy nagy zsákok, melyben segédkönyvei valának; melynek láttára a gyengébb idegzetűek ugyancsak rémüldöztek! — Szegedi előbb maga nem akart részt venni a vitában, mert az ilyesminek nem nagy barátja volt. Azonban a község népe sürgető kívánságának mégis engedett s elfogadta a kihívást. Szegedi Janos rektor és az ifju Skaricza (Szegedi hivatalbeli utódja) kíséretében a templomba vonultak, mely már telve volt kíváncsi közönséggel. Egy közepre tett asztal körül helyezkedtek el a vitázó felek, egymással szemben. Szeráf atya alig látszott ki a sok kisebb-nagyobb könyvet közül — mig Szegedi előtt nem volt több két darabnál, t. i. egy héber és egy görög biblia — no meg tudományos készütsége.

A vita megkezdődött!

Sorra jöttek az akkori legfontosabb tárgyak. A barát támadott, Szegedi védekezett és cafolt. Csakhamar azonban a támadásba ment át, mivel észrevette, hogy Szeráf pater valamennyire érti ugyan a héber és görög nyelvet, a kulináris latint meg folyvást beszéli, de annál kevesebbet tud magyarul, — tehát egész könyveden ve te a dolgot. Olyan hasonlatokkal és ellenérvekkel válaszolt, amelyeket a közönség is megértett s többször hangos tetszésének adott kifejezést ez is, sőt egyik-másik tréfás oldalát fogván fel a dolognak: még külön kérdésekkel is faggatta a különben is vesztét érző pátert,

sikban halálos ellenségét látja. A földmivelő osztály panaszkodik az ipar fejlődése ellen, hogy a csecsemő korát élő, de messzemenő állami támogatásban részesülő ipar jobban képes fizetni a munkát, a munkás inkább megy a gyárakba dolgozni, szivesebben otthagyja az őstermelést, ahol különben is csak az evnek egy részén át folyik a munka s a termelési tényezők közül a természetnek nagy a befolyása, természeti esélyeknek van kitéve. Míg az ipar jórészt egész éven át foglalkoztatja a munkást, a természet, mint termelési tényező, alig szerepel itt, az esélyek kisebbek, kevesebbek, tehát a munkás még egyenlő bér mellett is szivesebben megy oda. De — s itt a panasz — az erősen támogatott ipar a fenti előnyökön kívül még jóval több munkabért is tud adni. A mezői munkások száma rohamosan apad, a megmaradt csekély szám is beremelését követel.

Az iparos osztály, a gyárosok azzal vádolják az őstermelőket, hogy a nekik szükséges nyersanyag árát folyton emelik s így ők viszont kénytelenek a gyártmányaikat magasabb áron vinni a piacra. A magasabb árak láttára az alkalmazott munkások beremelését követelnék, mivel nem ismerik vagy nem akarják ismerni a magasabb gyártmányok kulisszait. Ez aztán fokozottan drágít megint.

Az értelmiség, a hivatalnok-osztály vádolja mind a kettőt: a gazdákat, az iparosokat, hogy az ő kizsákmányolására valóságban szövetkeztek. Méregdrága minden: az élelem, a lakás, a ruha. Az elsődendő szükségleti tárgyak drágasága nyomasztólag hat az újabb fizetés emeléséről még csak álmodni se merő hivatalnok osztályra. Sokan bizonyos irigységgel kísérik a munkásság bérmozgalmát, hogy azok ki tudják csikarni a beremelés, azoknak jajgatása nem talál süket fülekre, azok sürgetésére megnyitják az ajtó.

És a munkás? Az panaszkodik mindenki ellen, aki nem munkás. Irigylő a hivatalnokot, hogy az nem dolgozik — a szellemi munka neki nem lévén munka, — nem ismeri el az iskolai tanulmányok időt és pénzt kívánó tökebefektetését, holott feleli, hogy ő ez idő alatt mint produktív tényező szerepelhet, a lét és fajtentartás, a családalapítás jóval előbb biztosítva van számára, mint másnak.

Az egymás elleni vádak a drágaság miatt jórészt túlzottak, alaptalanok. A drágaság oka inkább a társadalmi fejlődésben keresendő. Mindenki: a munkás, a gazda, az iparos, a kereskedő, a hivatalnok anyagilag, szellemileg nagyobb igényekkel áll elő ma, mint pár évtized-

aki ugyancsak izzadt! Így pl. Bereményi uram — ki igen jó hangulatban volt s látta a biztos győzelmet — ezt a kérdést kockáztatta meg Szerafin atyáéhoz:

— »No páter, ha nem szégyenled az isteni nevet viselni (pantheos — istenség) és mellé még tulvilági szellem is vagy (szeráf) — mond meg nekem: miféle bölcs volt az, akit úgy hívtak, hogy: »Eygeh Tárara«?!... Miközben az alig visszatérhető nevetés miatt bajuszának mindkét fele ugyancsak mozgott le és fel, előre és hátra!

A barát csak ámult a soha nem hallott csodálatos névre. Végre is, hogy valamit mondjon szorultságában, hát így válaszolt: bizonyosan valami babiloni mágus lehetett, de a kit én nem ismerem!

— Nincs igazad páter itt sem — felelt vissza vidám kacajjal Bereményi uram, mely a hallgatóságot is magával ragadta — mert ez magyarul van és annyit jelent, hogy »Ararát hegye«!... Máskor jobban tanuld meg a leckédet!

Szerafin páter tehát szégyenben maradt. A győzelem reményében vigan éneklő olaszok és rációk egymásután osantak ki a templomból és menekültek tova, a barátot faképnél hagyva; pedig a magyarok váltig invitálták őket csikós-kaposztára és egy kis »őreg hegyi«-rel Szerafin atya pedig — dacára kimerülésének — gunyos nevetés közt, saját vállain volt kénytelen visszahurcolni zsákostól együtt segédkönyveit, melyeknek semmi hasznát nem vehette.

A »kádi« — kinek szintén nagyon tetszett a dolog ilyenmódon kimenetele — megdicsérvén Szegedit és Bereményi uramat, az előkelőbb honoráriumokkal együtt magához hívta vendégségre, ahol is a piláf, sorbeth, dulcsásza méhsőr és az utána elmaradhatatlan csibuk mellett Adámovits uram is jóízűen elfogyaszthatá a fogadásban megnyert egy átalag »malváziát«!

del előbb. Jobb élelmezést, jobb, egészségesebb lakást, ruhát igényelünk, mint dédapáink. Ez egészen egészséges fejlődés, mely ugyszólván egyetlen főoka a drágaságnak. Az igények nagyobbak. A legutolsó munkás is többet kíván, igényel ma, mint előbb. Ez megdrágítja a termelési költségeket, mivel nemcsak a munkásnak, hanem a munkaadónak is nőttek a természetes társadalmi fejlődés folytán az igényei, neki is jobban kell élni, lakni és ruházkodni, mint előbb. Ime ismét egy, újabb oka a drágaságnak. És így megy ez lepesről-lépésre.

A drágaság oka tehát nem egyik vagy másik osztály ellen szövetkezett kizsákmányolási akció eredménye, hanem egyszerű fejlődési tünet.

Azok, akik részint gyártmányaik árának emelésével, részint munkásaik bérének csökkentésével képesek ellensúlyozni a drágaság okozta mizériákat, azok nem is érzik a drágaságot igazán, míg ellenben a hivatalnoki kar hátrányozott mértékben érzik a drágaság átkát. Náluk gyártmányár emeléséről, munkabér leszállításról szó sem lehet, az ő jövedelmük igen lassan, vagy éppen semmit sem alkalmazkodik a társadalmi fejlődés okozta drágasághoz, ők csak egy módon menekülhetnek a drágaság nyomasztó hatására: igényeiket csökkenteni, szembeszállni a társadalom fejlődésével, a társadalmi kötelezettségekkel.

Ez minden esetre természetellenes dolog: lehangoló és elszomorító állapot rájuk nevezve, de hát ez így van és sajnos így is marad jó ideig, a míg nem találnak valami kivezető utat. És ha találnak is, a megvalósítás is időbe kerül.

Gyorsított vonatjárás a szekszárd—rétszilasi vasuton.

Végre valami. Nem sok, de mégis — valami. Pár évtizedes sok panaszunknak, jajgatásunknak, sőt utóbb már erős fogcsikorgatásunknak alahára lett — vagyis lesz annyi eredménye, hogy a szekszárd—rétszilasi vasut menetsebességét a papíron eddig meglévő 25 kilométeres, de a valóságban 21—22 kilométeres sebességről 40 kilométerre emelik fel. Hogy azonban a nagy öröm meg ne ártson, ezt sem kapjuk meg egyszerre, de óránként adogatják be egy-egy evő kanállal, mint a betegnek az orvosságot, vagyis a gyorsított vonatközlekedést csak május 1-én leptetik életbe.

A vármegye, különféle testületek, képviselők, sőt magánosok sok panaszkodására és a vicinálisért naponta piruló vasuti tisztviselők még több sürgetésére végre elertünk annyit, hogy e hó 8-án és 9-én bizottság járt itt, a mely megsemmisítette a pályatest állapotát, összes felszerelését. A bizottság tagjai voltak a vasuti és hajózási főfelügyelőség részéről: Zaymusz Vince vasuti és hajózási biztos, az igazgatóság részéről: Mettelka Frigyes főmérnök, a zágrábi üzletvezetőség részéről: Manzoni Mihály főmérnök, a szekszárdi osztálymérnökség részéről: Perlaky József osztályvezető főmérnök. Folyó hó 8-án Szekszárdról Sárbogárdig előbb hajtányon jártak be a vonalat. A bizottság ugyanis nagyobb sinkopást, elhajlásokat tételezett fel, ami akadály lehetett volna a vonatközlekedés gyorsításának. Szerencsére a sínnek épek voltak. Hát mi az Isten nyilába is kophattak volna el? A vasut megnyitása óta olyan botrányos óvatossággal járt rajta az a sokszor megénekelt kis kávédaráló, hogy a leglassabb csigajárás is, Bleriot-repülés hozzá képest! — Miután pedig így meggyőződtek róla, hogy ez a pályatest meg sem olyan rossz, amint hitték s a reá fordított csekély tartási költség folytán remélni lehetett, másnap, vagyis 9-én nagyobb dologra is rászánta magát az itt járt bizottság. Ez alkalomra két nagyobb gépet rendeltek ide, amelyek 60 kilométeres sebességre vannak szánva s ezek egyikén mentek Sárbogárdra, még pedig úgy, hogy 70 perc alatt odaértek, anélkül, hogy a pályatesten valami akadályt, elváltozást tapasztaltak volna.

Ezek után nem lehetett várni egyebet, minthogy azonnal elrendelik a 40 kilométeres sebességet — s ezt értesülésünk szerint Perlaky József osztályvezető főmérnök kérte is — az itt járt bizottság azonban úgy döntött, hogy a közönségre való tekintetből a gyorsítás, mely némi menetrend-változtatással is fog jární, csak a jövő év május havában lépjen életbe s addig, a vonat, egy fél évig még csak dőcögjön a régi módon.

Hát tekintetes vasutigazgatóság, üzletvezetőség, ezt az ok nélkül való halogatást a mi

közönséges észjárásunkkal felfogni nem tudjuk. Ne méltóztassék ugyanis minket, közönséget védeni, oltalmazni, felteni, ha eddig, hosszú évtizedeken keresztül egyáltalán nem méltóztatott törődni lényelmi szempontjainkkal. Meg nem állhat ugyanis az az okoskodás, hogy az utazó közönség eleinte sok szekaturának volna az által kitéve, ha a vonatok indítása — a mostani »menetrend«-től elterelőleg történnék.

A rossz után hamar megszokjuk a — kevésbé rosszat. Tessek a változást megfelelő módon közhírré tenni, kihirdetni várótermekben, lapokban, az egyes községekben s nem fog lekésni senki, vagy ha elkésik egy-két ember, nem olyan nagy baj, mintha 100 ezer ember bosszankodik a lassu vonatjárás miatt még tovább, egész májusig.

Hogy mennyire kicsinyes felfogásra vall a gyorsabb vonatjárás életbeletetésének amiatt való elhalasztása, hogy a »menetrend« masként van kinyomatva, erre csak azt a kis példácskát hozzuk fel, hogy a tavalyi »menetrendben« a szekszárdi vasutindulás sajtóhibából 1 óra 20 percre volt teve, amikor már Mozsón van a vonat s ime csak az első nap maradt le egy-két utas, a következő nap már mindenki észrevette, hogy sajtóhiba van a menetrendben.

Nem omlik tehát össze a világ egy-két ember esetleges sérelme miatt, egy elhanyagolt város, egy egész vármegye közönsége pedig még hálás lesz a vasuti vezetőség iránt, ha mielőbb megszabadítja a csigalassu közlekedés évtizedes átkától és nyomoruságotól.

Kérjük, követeljük tehát a gyorsabb vasuti közlekedés azonnal való életbeletetését s azt hisszük vármegyénk alispánja, közigazgatási bizottsága, közgyűlése, ha kimondta az »A«-t ki fogja mondani a »B«-t is s magánál a miniszternek keres orvoslást, aki ha leplezetlenül megtudja a valót, már csak költségekimélemből is sietni fog a gyorsított vonatközlekedés azonnal való életbeletetésével, akkor ugyanis elkerülhető lesz a Bataszék felől jövő iskola-vonatnak naponként való ide járatása s megszűnik az a közlekedési ostobaság, hogy egy vonat csak hozza az utasokat, de vissza nem viszi, vagyis ez az újabb beállított vonat nem fogja az államvasutak kárara a szent, a gőzt, mint eddig, vissza Bataszékre — ingyen pazarolni.

VÁRMEGYE.

A tolnal lovassági laktanya kutjai vizének vegyvizsgálata. Tolnavarmegye alispánja egészségügyi szempontból megvizsgáltatta a tolnai lovassági laktanya összes kutjainak vizét. A vegyelemzési bizonylat a napokban érkezett le a vármegyéhez s az országos m. kir. chemiai intézet a következő kutak vizét mondotta ki ivásra felhasználhatónak: A gyanusló-istállónál levő kut vizét, a II-ik század-istállónál levő 2. sz. kut vizét, a kovács-műhelynél levő kut vizét, a III-ik század-istállónál levő 1. sz. kut vizét, a III-ik század-istállónál levő 2. sz. kut vizét, a legénységi épületnél levő kut vizét, a fürdőháznál levő kut vizét, a II. század istálló melletti 1. sz. kut vizét; — míg az altiszti épületnél, a tisztai istállónál, a laktanya felügyelő udvarban levő, a régi laktanya nagy udvarban levő 1. sz. kut vizét, továbbá a régi laktanya új istálló mellett levő kut, a régi laktanya tisztai udvarban levő kut, a kisháznál levő kut, a beteglő istállónál levő kut, a legénységi konyhánál levő kut, a régi laktanya nagy udvarban levő 2. számú kut vizét ivásra nem ajánlja.

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete folyó hó 9-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő határozatokat hozták: 1. A jegyzőkönyv hitelesítésére Kamarás Béla és Sipos Márton képviselőtestületi tagok kérettek fel. 2. A napirend előtt dr. Szentkirályi Mihály polgármester kegyeletes szavakkal emlékezik meg a képviselőtestület nemrég elhalt tagjáról, Borzsák Endre ref. lelkesről. Indítványára az elhunyt emléket jegyzőkönyvileg megörökítették. Az így megüresedett tagsági helyre Ozsvald Pál póttag hivatott be. 3. A polgármesternek Molnár Lajos rendőrkapitány egészségi állapotának megvizsgálásáról szóló jelentését dr. Horvát Jenő és dr. Gulyás József tudomásul venni javasolták, mert a rendőrkapitány egészsége helyreállt. Ezzel szemben a polgármester az iratokat javaslat-

tételre a tanácsnak kéri kiadni, amihez dr. Leopold Kornél is hozzájárul, mert a rendőrkapitány júniusbeli magatartása felett napirendre térni nem lehet, a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelése szükséges. Ehhez csatlakozik dr. Müller Ferenc, Tóth Károly és dr. Albers Rezső is. A képviselőtestület ily értelemben határozott. 4. A választás alá nem eső képviselőtestületi tagok névjegyzékének kiigazítására hivatott küldöttség tagjaiul megválasztottak: Török Béla, dr. Beöthy Károly és dr. Martin József. 5. Föglein Ferenc indítványa alapján Szuliman György hozzászólása után a villamos telepen 2689 korona költséggel székéhidmérleg felállítását határozta el s megállapították a mérleghasználati díjakat. 6. A dr. Szeredy József papai prelátnak, pécsi apátkanonok által tett 4500 koronás ösztöndíj-alapítvány alapítólevelét megállapították. 7. Az 1909. évi költségvetést jóváhagyó törvényhatósági bizottsági határozatot tudomásul vették. 8. A szekszárdi r. k. óvodát és menhelyet fenntartó egyesület részére évi 400 korona állandó segélyt szavaztak meg. 9. A nagyfogyasztók által elhasznált áram árának leszállítása iránti javaslatot dr. Leopold Kornél, dr. Gulyás József és Tóth Károly hozzászólása után visszaadták a tanácsnak, hogy az első évi eredmény megállapítása után az áram általános leszállítása iránt tegyen javaslatot. 10. A székényegraktár kezelésével Pigniczky Ferenc gazdasági ismétő iskolai szaktanítóval bízták meg s évi díját, ellenkező intézkedésig, 500 koronában állapították meg. 11. A Kardos József által kért ingatlan átengedése tárgyában a képviselőtestület tagjai nem lévén jelen határozatképes számban, érdemleges tárgyalásra december 15-ére határozta gyűlést összehívni. 12. A törvényhatósági bizottság a villamosmű-szabályrendelet jóváhagyásához a telepnek az iparfelügyelőség által való megvizsgálását határozta el. Minthogy a város az átvételkor a telepet országos hírű szakértővel már megvizsgáltatta, felkéri a törvényhatóságot, hogy a költséges és most szükségtelen felülvizsgálatot mellőzze. 13. A polgármester jelentését, a Sodics-féle fogyasztási adó ügyében beadott fellebbezést illetőleg, jóváhagyólag tudomásul vették. 14. Dömötör Miklós kérvényét a számvevő helyettesítéseért tiszteletdíj megállapítása iránt, nem teljesítették. 15. Falusy József volt iktató-díjknak egy havi fizetését segélyképp megszavazták. 16. Behajthatatlanság címén 6132 korona 70 fillér községi adó leirasát elhatározták. 17. Dr. Horvát Jenő a törvényellenesen lefoglalt zálogtárgyak ügyében interpellál. A polgármester választát a képviselőtestület tudomásul vette.

HIREK.

Gyulai Pál.

Férfi halt meg, aki acél volt,
Szikrázott, vágott, csapkodott,
Kard volt tolla, de melyre szántó:
Eke is, mely kiírt — gyomot.

Szépben is a szebbet kereste,
Mind: Okulásunk, mit ira,
Nem csupán egy kritikus halt meg:
— Az egész — magyar kritika!

Bodnár István.

— **Személyi hír.** Apponyi Géza gróf val. b. t. t. főispán, kedden Szekszárdra érkezett. Szerdán elnökölt a közigazgatási bizottság ülésén, este részt vett a nőegylet mulatságán, csütörtökön pedig Budapestre utazott. Főispánunk budapesti utazását politikai okok tették szükségessé, szombaton azonban már a pécsi püspök fogadása végett ismét visszaérkezik Szekszárdra.

Simontsits Elemér alispán az elmúlt héten pár napot Szentmártonkátán töltött s most pénteken hivatalos ügyben ismét elutazott Budapestre.

Forster Zoltán vármegyei főjegyző 2 heti szabadságra ment s azt az időt gyógykezeléssel végezte Budapesten tölti.

— **Kinevezések.** A király a személye körüli miniszteriumban Apponyi Rezső gróf segédtitkári címmel és jelleggel felruházott fizetés nélküli fogalmazót, főispánunk fiát, létszámon kívül, valóságos miniszteri fogalmazóvá nevezte ki.

Az igazságügyminiszter dr. Szondy István zombori kir. járásbírói joggyakornokot a

szekszárdi kir. járásbíróihoz jegyzővé, — Kaszás Gyula kuriai díjnokot, a tamási járásbíróihoz irnokká nevezte ki.

— **Kitüntetés.** Mária Valéria főhercegnő, a Magyar Vöröskereszt Egylet legfőbb védőasszonya Döry Józsefné urasszonyt, aki a magyar szent korona országainak vöröskereszt egylete érdekében huzamosabb idő óta lelkesedéssel fáradozott és az egyesületi célok elősegítése körül kiváló érdemeket szerzett, sajátkezű aláírásával ellátott elismerő diszokirattal tüntette ki.

— **Előléptetés.** Szabó Ernő 17. honv. gy. ezredbeli tart. hadnagyot, veszprémi takarékpénztári tisztviselőt, Szabó Mihály nyug. koppanyásztói jegyző, szekszárdi lakos fiát, a király főhadnaggyá léptette elő.

— **Áthelyezések.** Lengyel Rezső postatiszt Pozsonybol Dunaföldvárra, Kovách Lajos postaiszt táviratírási tanfolyamot végzett gyakornok Paksról Dombóvárra helyeztetett át.

— **Lemondás.** Dr. Berger József döbrökői községi orvos lemondott állásáról s lakhelyét Kaposvárra tette át.

— **Plébánosi kinevezés.** A Frigyes kir. herceg kegyurasága alá tartozó dályoki plébániára Mojzis Imre eddigi h. plébános neveztetett ki plébánossá.

— **Választás.** A nyiregyházi polgári iskolához Kovách Árpád okleveles polgári iskolai tanár s. tanárrá választott meg.

— **Lakhelyet változtató képviselő.** Ifju Weber János, a bonyhádi kerület képviselője, Bonyhádra tette át lakását.

— **Emlékkünnep.** Kalvin János születésének negyvenéves évfordulóját a faddi ref. ifjusági kör lelkes ünnepélyvel ünnepelte meg. Az ünnepi beszédet Kövy Árpád ottani segédlelkész mondotta. Ez alkalommal nevezett s. lelkész verses emléklapot is szerkesztett, melynek tiszta jövedelme az ifjusági kör céljait fogja szolgálni.

— **A püspök Szekszárdon.** Zichy Gyula gróf pécsi püspök, ma este a 7 óra 7 perckor befutó vonattal érkezik Szekszárdra, ahol a vasuti állomáson dr. Szentkirályi Mihályi polgármester és a papság fogadja. Innét a püspök a város négyes fogatán, banderistáktól kísérvé, a plébániára vonul s az itt elköltött vacsora után résztvesz a kath. olvasókör műkedvelői előadásán. Vasárnap d. e. 10 órakor a püspök a belvárosi templomban nagymisét mond. Apponyi Géza gróf főispán délután 1 órakor a püspök tiszteletére a megyeház termében 60 teritekü ebédet ad. Délután 5 órakor a püspök résztvesz az olvasókör 100-ik felolvasó estélyén s ott beszédet tart.

— **Tihanyi Domokos kir. tanácsos ünnepelése.** Tolnavármegyei Általános Tanítóegyesülete 1909. évi október hó 21-én Szekszárdon tartott közgyűlése Tihanyi Domokos kir. tanácsos, vármegyei érdeműs tanfelügyelőjének méltó megünneplése céljából rendezőbizottságot a következőket választotta meg: Társelnökök: Horváth Ignác tanító Szekszárd és Máté Károly áll. isk. igazgató-tanító Tolna. Tagok: Nagy Béla kir. s. tanfelügyelő Szekszárd, Szalay Sándor kir. s. tanfelügyelő Szekszárd, Holub János polg. isk. igazgató Szekszárd, Kovácsné Nagy Lujza polg. leányiskolai igazgató Szekszárd, Jartas Roza tanítónő Szekszárd, Linhardt Hilda tanítónő Szekszárd, Balla Sándor tanító Szekszárd, Kálmán Károly tanító Szekszárd, König Géza tanító Szekszárd, Pigniczky Ferenc tanító Szekszárd, Racz Gyula tanító Szekszárd, Várkonyi Sándor tanító Szekszárd, Fekete Ágoston prépost Tolna, Lengyel Ferenc tanító Tolna, Károlyi Károly áll. isk. tanító Tolna, Nemeth Olga polg. leányiskolai igazgató Dunaföldvár, Jehn Győző ig. tanító Dunaföldvár, Kápolnay József ig. tanító Dunaföldvár, Gyenis Antal áll. isk. igazgató-tanító Dombóvár, Blumenstock Jakab igazgató-tanító Bonyhád, Schlenker Mihály tanító Bonyhád, Paholicz Mihály ig. tanító Paks, Haiszer Henrik tanító Paks, Kracher György ág. ev. lelkész Bataapáti, Maté József ig. tanító Bataapáti, Kindl Vilmos igazgató-tanító Tamási, Takács Ferenc tanító Simontornya, Szalai Sándor áll. isk. igazgató-tanító Gindlicsalád, Nemeth Zsigmond igazgató-tanító Nagydorogh, Kring Ödön igazgató-tanító Gyöng, Moussong Gyula igazgató-tanító Hőgyész, Schad János tanító Sárszentlőrinc, Kreskai János ig. tanító Bölcske, Göbölös József tanító Fadd, Takács Piusz igazgató-tanító Ozora, Bocskár Ferenc tanító Alsónyék és Nemeth Márton tanító Simonmágyor.

— **Dohánybevéltési gazdasági szakértők kinevezése.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége vármegyei gazdasági egyesületünk jelölése alapján az 1909/10-iki dohánybevéltési időszakra a faddi dohánybevéltő hivatalhoz szakértőkül Szombathelyi Lajost, helyetteséül Gutai Jánost nevezte ki és terjesztette fel megerősítés végett a pénzügyminiszterhez.

— **Országgyűlési képviselőink.** Vármegyénk országgyűlési képviselői közül Madi Kovács János, Rátkay László és Weber János mult vasárnap résztvettek Justh Gyulának, a képviselőház elnökének beszámolóján: Hainrikffy Pál jelen volt a Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tiszteletére az Országos Kaszinóban rendezett vacsorán. Ezen a vacsorán való megjelenésben akadályozva voltak, de csatlakozásukat bejelentették: Benyovszky Rezső gróf és Szabó Károly képviselők.

— **Szolgálati jubileum.** Máthis Kálmán pénzügyi szaktanácsos, számvevőségi főnök, e hó 17-én tölti be hivataloskodásának 30-ik évét. A számvevőség tisztikara, amint értesülünk ez alkalommal meleg óvációban fogja résziesíteni a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség érdemes, közszeretben álló főnökét.

— **Tiszte és a püspéknél.** A szekszárdi róm. kat. óvodás gyermekmenhely választmánya f. hó 14-én 11 és 12 óra közt özv. Simontsits Béláné elnök vezetésével Zichy Gyula megyes püspöknel tiszteleg, hogy köszönetet mondjon azon jóindulatú támogatásáért, amelyben a nemesen érző és áldozatkész főpap a róm. kath. óvodát és gyermekmenhelyet mindenkor részesítette.

— **Kihelyezés.** Kovách Béla határrendőrségi s. fogalmazó a körösmezői határrendőrségi kirendeltséghez helyeztetett ki kirendeltségi vezető helyettesnek.

— **Nemes apród kinevezése.** Ó Felsége Nagy Lonyai és Vásáros Naményi Lónyay Lászlót, cs. és kir. nemes apróddá kinevezte.

— **Interpellálással megbízott képviselő.** A magyarországi községi és körjegyzők országos egyesületének legközelebbi közgyűlése, amelyen vármegyénkbeli Ludvig József nagyszékelyi és Illés Gyula döbrökői jegyzők derekas felszólalásaikkal tüntek ki, kimondotta, hogy jegyző saját pénzéből ezután munkaerőt nem tart s egyuttal felkérte Rátkay László országgyűlési képviselőt, hogy tanulmányozza a győri esetet, hol tudvalevőleg a jegyzőegylet további működését a belügyminiszter igazgatás címen — a mint utólag kiderült azonban, alapjában véve sokkal kisebb ok miatt — felfüggesztette s interpellálja meg miatta a belügyminisztert, ki előtt a jegyzői kar munkássága, ügybuzgalma kissé simább eljárást is érdemelne volna. A közgyűlésen jelen volt képviselő készséggel vállalkozott a jegyzők szószólójául.

— **Eljegyzés.** Bakó Antal szekszárdi ügyvédi irnok eljegyezte Kriszt Jozsát, özv. Bulyáky Józsefné nevelt leányát Szekszárdon.

— **Tanítók bucsuztatása.** A népnevelők iránti tiszteletét szépen nyilvánította Bata község lakossága. Simrák László rk. tanító 29 évi tanítói működés után nyugalomba vonulván, a községből való távozásakor tiszteletére bucsulakomát rendeztek, melyen 78-an vettek részt. A lakomán az első felköszöntőt Györkö Ferenc plébános, iskolaszéki elnök mondotta az ünnepeltre, méltatván a távozó tanító érdemeit. A község nevében Puri Adolf községi főjegyző, a tőle megszokott ékesszólással bucsuztatta az érdemes tanférfiut, kire még lelkes felköszöntőt mondottak Csankó Géza, Kustár Géza és Hamburger János. Simrák László meghatottan köszönte meg a szeretet és barátság megnyilvánulását, Isten áldását kérve a községre és lakóira. — A bonyhádi esperesi kerület tanítói köre mult csütörtökön bucsuzott el a három évtizedet meghaladó eredményes működés után nyugalomba vonult Klein János belaci rk. tanítótól. A kör 10 tagjából álló küldöttsége kereste fel otthonában, a rögzös tanítói pályától megvált kartársat, kitől Walter Ádám ciki tanító, a kör világi elnöke bucsuzott el a kör nevében, szeretetteljes szavakkal. Az ünnepelt tanító meleg szavakkal köszönte meg a kartársai részéről ért kitüntetést s a küldöttséget megvendégelte.

— **Jótekonyság.** Zichy Gyula gróf megyes-püspök, ki a tavaszi bérmutja alkalmával a pinchehelyi Ker. Munkás és Gazdakört 100 koronás adományban részesítette, a napokban ugyanazon egyesületnek házvetel költségeire újból 200 koronát adományozott.

— **Főri esküvő.** Fényes esküvő ment végbe kedden Somogyváron. *Széchenyi* Erzsébet grófné, özv. *Széchenyi* Imrené grófné, született *Andrássy* Mária grófné leánya kötött házasságot *Erbach* Schönberg Viktor herceggel. A díszes esküvőn vármegyénkbeli gróf *Széchenyi* Domokos vett részt.

— **Két népgyűlés.** Vasárnap, f. hó 7-én sikerült népgyűlés volt Bátaszéken és Várdombon. Bátaszéken d. e. 11 órakor párhuzamos német és magyar népgyűlések voltak a templomtéren. A német népgyűlést *Romisz* Ferenc c. kanonok, plébános nyitotta meg szép szavakkal, majd *Huber* János a »*Kristliches Volksblatt*« szerkesztője beszélt németül igen hatásosan. Ezután *Romisz* Ferenc lelkes szavakkal rekesztette be a népgyűlést. A némettel egyidejűleg folyt le a magyar népgyűlés is, amelyen *Fehérvári* Ferenc kaplan elnökelt és *Frühvirth* Mátyás pécsi ker. szóc. párttitkar tartott lelkes beszédet. — Délután Várdombon volt sikerült gyűlés *Földes* Dezső plébános elnöklété alatt az iskolában. A gyűlésen először *Frühvirth* Mátyás párttitkar magyarul és azután *Huber* János központi kiküldött németül beszélt. A látogatott értekezleten jelen volt *Navay* Emil urad. főfelügyelő, *Fabricius* István felügyelő, *Gullner* Emil urad. tisztt. Kommandinger *Kálmán* decsi főjegyző, *Kutnyánszky* István decsi, *Simrak* Karoly öcsényi k. tan., *Molnár* Dezső főjegyző, *Darányi* István k. tan., *Fehérvári* Ferenc bátaszéki kaplan és *Szám* József bátaszéki tanító. Este *Földes* Dezső plébános adott vacsorát a vendégek tiszteletére.

— **Átszólás.** *Bikád*-puszta *Gindlicsalád*-tól *Kölesd*-hez csatoltatott.

— **Üres állások.** A cikói rk. iskolához 2, az értényi rk. iskolához 1, a bátai rk. iskolához 1 tanítói állásra pályázat van hirdetve.

— **Házasságok.** *Hanzmann* Károly varsádi ág. hitv. evangélikus lelkész, f. hó 22-én d. u. 3 órakor tartja esküvőjét a kistormási ág. hitv. evangélikus lelkész leányával, *Stefikével*.

Hellebrandt József károlyvárosi máv. hivatalnok, f. hó 4-én kötött házasságot *Lemle* Irenével *Bonyhádon*.

Szöke Sándor könyvnyomdász e hó 21-én vezeti a szekszárdi belvárosi templomban oltárhoz *Honorits* Annuskát, *Honorits* Ferenc iparos leányát.

Schwarcz Ernő szekszárdi kereskedő, f. hó 21-én tartja esküvőjét *Fehér* Lajos szekszárdi kereskedő leányával, *Jankával*.

König Mátyás, a fiumei kőolajfinomító r.-t. könyvelője, f. hó 18-án tartja esküvőjét *Fiuméban* *Huhn* Amáliával.

— **A tisztviselői nyugdíjügy Ausztriában.** Az osztrák kormány törvényjavaslatot terjesztett a Ház elé, amely a nyugdíjat illetőleg teljesen egyenlővé kívánja tenni a régi nyugdíjasokat és ezek özvegyeit a többi nyugdíjossal s ez az intézkedés a vasuti alkalmazottakra is ki fog terjedni. Ausztria tehát ebben a humánus kérdésben is vezet. Minálunk bizony senkinek sincs gondja rá, hogy a nyomorban tengődő régi nyugdíjasokon segítsen.

— **Angol és porosz vadászbérlők.** Gróf *Wimpfen* kisszékelői vadászkerület angol és porosz vadászok kedvelő uraknak adta berbe, még pedig úgy, hogy minden lelőtt szarvasbikaért 500 koronát kell fizetniük s évente legalább 10 szarvasbikát kell elejteniük.

Taneszközre sinos már pénz ez évben. A kistormási ág. ev. iskolások tarszerkérvénye fedezet hiányában visszautasított. Ugy látszik segélyeket csak jövő évben lehet kérni, mert ez évre már nincs fedezet.

— **Két termés egy évben.** Angyal Alajos szekszárdi szőlőbirtokos előhegyi szőlőjében egy almafa augusztus hóban újra virágzott. A gyönyörű őszi időjárás következtében a fán ebből a másodikvirágzásból öt alma termett.

— **Husfelvigyázói engedély.** *Pápay* Ödön mözsi rk. tanítónak a husfelvigyázói állásra a közg. bizottság engedélyt adott.

— **Magánvizsgák.** A karácsonytáji polgári iskolai magánvizsgák a következő napokon fognak megtartatni: a szekszárdi polgári leányiskolában december 24-én, a szekszárdi polgári fiúiskolában december 28, 29 és 30-án, a paksi állami polgári fiúiskolában december 31-én.

— **Iskolaépítés.** Gyulaj község az ottani rk. iskolát újra építteti. Az építést *Lamping* Ádám gödrei lakosnak 36,500 koronáért kiadta és vele a szerződést 1909 október 2-án meg is kötötte. Az épületnek 1910 szept. 1-jére készen kell lenni.

— **Adományok.** A »Szekszárd-Tolnamegyei Rabsegélyező Egylet« részére újabban a következők adakoztak: *Müller* Vince 20, *Blascók* Gyula 4-80, *Hirschfeld* Armin 4, *Böresök* József 1, dr. *Martin* József 8, dr. *Albers* Rezső 2 koronát.

— **Lakhatási engedély.** *Bajó* Pál főszolgabíró, dr. *Dragits* Imre árasorvossal, *Tóth* János állomásfőnök kalauzolása mellett e hó 8-án megvizsgálta a Bátaszéken letesített órházakat s azokat a közegészségügyi követelményeknek megfelelőeknek találta.

— **Magánócegből részvenytársaság.** Tolnán a *Bányai* Mor tulajdonát képező szőnyeggyár, mely a valódi keleti szőnyegek kézi csomózását a gyártulajdonos által feltalált géppel végzi, közelebb egy e célra alakuló részvenytársaság tulajdonába megy át. A részvenytársaság ezer darab 300 koronás részvennyel, tehát 300 000 korona alaptőkével alakul meg s alakuló gyűlést már a jövő héten tartja. Tolna tehát rövid időn belül egy nagy jövőjű gyárhoz jut, ami a község s általában vármegyénk ipari fejlődése szempontjából is öröndetes jelenség.

— **Halálozás.** A pécsi egyházmegyének gyásza van. *Sioagárd* község buzgó, fáradhatatlan plébánosa, *Antal* György rövid betegeskedés után folyó hó 12-én meghalt. Temetése folyó hó 14-én lesz. A szekszárdi esperesi kerület papsága a következő gyászjelentést adta ki: A szekszárdi esperesi kerület papsága őszinte oltartestvéri részvétellel és lelki fájdalommal jelenti, hogy *Krisztusban* kedvelt kártársa *Antal* György *sioagárdi* plébános, életének 43. évében rövid szenvedés s a haldoklók szentségeinek buzgó felvétele után visszaadta halhatatlan lelkét *Teremtőjének* november hó 12-én déli fél 11 órakor. A drága halott holtteste november hó 14-én, vasárnap délután fél 3 órakor fog beszenteltetni és a *sioagárdi* sírkertben a feltámadás hitében és reményében nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat a drága halott elszállt lelke üdvéért november hó 15-én, hétfőn reggel 8 órakor fog a *sioagárdi* templomban a pasztorok isteni Jó pásztorának bemutatatni. Az örök világosság fenyekedjék neki! A szekszárdi esperesi kerület papsága.

— **A róm. kath. ovoda ünnepe.** A szekszárdi kath. ovodának penteken szép ünnepe volt. A kis ovodások küldöttsége, az apáca főnöknő, a kedves Testvérek és a tisztikar vezetésével megjelentek a vármegyeházában, özv. *Simontsits* Béláné urnónél és őt, mint az ovoda lelkes, buzgó elnökét, szeretettel üdvözölték névünnepe alkalmából. Az ünnepelt elnökő szeretetteljesen fogadta a kis küldöttséget és a vezetők üdvözlését és örömmel konstata, hogy mily kedvező hatással van a gyermekek szellemi nevelésére a kedves Testvérek önfeláldozó és lelkes munkája.

— **Mikor jön a nagyváradi—dombóvári gyorsvonat.** Vasutas körökben is úgy vették már, hogy 1910 májusában megindítják a Nagyváradtól Szegeden, Baja és Bátaszéken át Dombóvárra közlekedő gyorsvonatot, mely megteremt az egyenes, gyors összeköttetést az Alföld és Fiume között. Tényleg lehető gyorsasággal készülnek a bátaszék—dombóvári vonalon az elsőrangusítási és utróvidítési munkálatok, de hogy azok még távol állanak a befejezéstől, mutatja a kereskedelmi miniszternek az ezen gyorsvonat sürgetése tárgyában Szeged város közigazgatási bizottságának küldött következő leírata: A gyorsvonatok járására vonatkozó kérelmet méltányolandónak tartom ugyan, de annak teljesítése ez idő szerint még akadályokba ütközik, amennyiben a szabadka—bajai és bátaszék—dombóvári vonalak elsőrangusítása még folyamatban van és előreláthatólag az 1911 nyara előtt nem lesz befejezhető, addig pedig ezen vonalrészeken a sebesség 40, illetve 30 km.-en túl nem fokozható. Az elsőrangusítás befejezésének idejére azonban a gyorsvonatok bevezetését megfontolás tárgyává fogom tenni. Szeged-Rökus állomás berendezéseinek a szükséghez képest való szaporítása tanulmányozás tárgyát képezi. Ami azonban a személyzet szaporítására irányuló kérelmet illeti, arra megjegyzem, hogy a szükséges személyzet a kellő számban alkalmazva van. Végül a kért új vonatokra megjegyzem, hogy habár azok közlekedését indokoltnak tartanám is, a kérelmet teljesítését arra az időre kell elhalasztanom, amidőn már elegendő számú mozdony és szerelvény állandó rendelkezésre. Budapest, 1909 nov. hó 2-án. Kossuth s. k.

— **Halálos végű verekedés.** *Medinán* mult hó 24-én véres verekedést rendeztek. Verekedés

közben *Takács* József és társai *Gombos* Gyula napszámoson oly súlyos sérülést ejtettek, hogy ezt beszállították a szekszárdi kórházba. Itt megállapították, hogy *Gombos* koponyacsonttörést szenvedett, a koponya- és homlokcsont szilánkjai behatoltak az agyvelőjébe, minek következtében az életerős, 24 éves legény a kórházban, f. hó 8-án elhalt. *Markovits* Jenő törvényszéki vizsgálóbíró elrendelte a halott felboncolását, melyet dr. *Hangel* Ignác és dr. *Kramolín* Gyula törvényszéki orvosok teljesítették.

— **A Szanatórium egyesületi táská gyűjtés.** Szekszárdon, az özv. *Simontsits* Béláné urnó vezetésével alatti gyűjtés eredménye 252 kor. 30 fill. volt, igen szép összeg, mely a Szanatórium egyesületnek már el is küldetett. Özv. *Simontsits* Béláné urnó ezután is hálás köszönetet mond a gyűjtéssel fáradozó hölgyeknek és *Vácze* László rezműves-mesternek, aki a temetői gyűjtéshez szükséges bográcsokat az idén is keszeggel ergedte át. Az egyesület által dr. *Szentkirályi* Mihály polgármesterhez küldött tarsolyokkal gyűjteni szívesek voltak *Jártas* Róza, *Kálmán* Terez, *Orbán* Juliska és *Szabó* Mariska urhölgyek, akiknek gyűjtése 22 K 90 fill. tesz.

— **Megszűnt a sertésvész.** A sertésvész miatt elrendelt zárlat megreagraságot idézett elő Szekszárdon s emellett sertéshushoz is alig jutott a közönség. Az alispán végre a vész megszűntével e héten feloldta a zárlatot, így a vidékiek ismét jól értékesíthetik sertéseiket a szekszárdi piacon.

— **Meghalt az uton.** *Rafajlovics* Mihály 68 éves medinai cselédet az előjáróság f. hó 11-én véres agyuta betegséggel kocsin beszállította a szekszárdi kórházba. A súlyosan beteg ember azonban a kórház előtt, mielőtt bevihették volna, meghalt.

— **Adóhivatali helyiség kibérlése.** A tamási adóhivatal eddigi helyiségét ingyen kapta a községtől. Mivel azonban az ingyen használatra kitűzött idő lejárt, a kir. kincstar 10 évre új szerződést kötött a községgel s jövő év január 1-től évi 800 kor. bért fizet az adóhivatal által használt helyiségért.

— **Fizetése képtelenség.** Ifjú *Fischhof* Jakab szekszárdi kereskedő fizetése képtelenségét jelentette.

— **Jegyző választása.** *Linka* Károly jegyző helyére, *Faddon* 3 jelölt közül *Gungl* Károly, németkéri jegyzőt választották meg, kiből kitűnő munkaerőt nyertek a faddiak.

— **Paksi országos vásár.** A paksi *Katalin* országos vásár e hó 22-én lesz. Állat felhajtás szabad.

— **Sikkasztás.** *Paksi* tudósítónk írja, hogy *Győri* Sándor paksi pénzügyőri vigyázó elküldetett *Dunaföldvárra*, hogy az ottani adóhivatalból a szakasznak járó 252 korona 78 fill. ler zsoldját haza hozza. *Midőn* haza ért a paksi vasuti állomáson a szivbaja utolérte és azt mondotta, hogy ekkor ellopták tőle pénzt, de a csendőrség a vizsgálat során megállapította, hogy a pénz *Dunaföldváron* elmulatja, miért is a szekszárdi kir. ügyészségnek feljelentették.

— **Elgázolás.** *Suprik* János paksi bérkocsics a fő-utcán lovaival elgázolta *Hirs* János paksi 8 éves fiút és súlyosan megsebesítette. A kocsi ellen a vizsgálat megindult.

— **Tűz Bölcskén.** Özv. *Varga* Mihályné zsidó lakóháza leégett, továbbá a padláson elhelyezve volt gabonanemű is. A kár 600 korona, mely biztosítás révén megtérül.

— **Tömeges betörések.** Folyó hó 9-én, éjjel Bátaszéken három helyen törtek be ösmertlen tettesek. *Schanczenbacher* Gáspár lisztkereskedő főutcai üzletébe, ahol a tulajdonos elriasztotta őket, *Mayer* Alajos fakereskedő irodájában, ahonnan üres kézzel kellett távoznia és *Schmidt* Orbánnak a Gyepszéken levő szatócsüzletébe. Itt az üzlet melletti szobában alvó *Muhr* János zavarta meg őket, akire rálőttek, de a lövés szerencsére nem talált. Ugyan ezen az éjjelen *Alsónyéken* *Rothschald* József tejszövetkezetébe törtek be. A tulajdonos azonban pénzt a lakásán tartja s így itt sem sikerült a zsákmányolás, e feletti dühükben az ott talált iratokat tépték össze. *Ma* virradóra *Gausser* Ádám szekszárdi üzletébe is betörték. A kaszinó kertje felől hatoltak be. De csak 14 korona aprópénzt vittek el.

— **Lezuhant a padlásról.** *Kuti* István szekszárdi napszámos 11 éves Erzsébet nevű leánya, szülei távollétében a padlásra ment játszani. Játszás közben leesett a padlásról s ballábát eltörte. A súlyosan sérült gyermeket beszállították a kórházba.

— **Eltűnt elmebeteg.** Büchner János 30 éves elmebeteg, borsónyi lakos, anyja, öz. Büchner Jánosné lakásáról eltűnt. A hatóság elrendelte körözését.

— **Hirtelen halál.** Möbl Máttyás bonyhádi lakos múlt csütörtökön az utcán összeesett és meghalt. A szerencsétlent régi szivbaja ölte meg.

Mindenki otthon készítheti rumját és likörjét a „Garay“-Drogéria rum- és likörkivonataival. 1 üveg ára 80 fill., amely 2½ liter rum vagy likör készítéséhez elegendő.

**„Garay“-Drogéria
Szekszárd,
Széchenyi-u. (Dr. Hangel-ház)**

FOGORVOS

KOVÁCS J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpallás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek.
• Fogtömés, foghuzás és fogtisztogatás a legjobb mód szerint eszközöltek.
• Szegényeknek rendel: délelőtt 8—9 ig és délután 1—2 ig.

VIDÉK

Községháza felavatás.

Nagyszokoly ujonnan épült emeletes községházának november hó 7-én volt a felavatási ünnepélye. Az ezen alkalomból tartott képviselőtestületi díszközgyűlésen szenttamási Szévald Mór, a járás közszeretben álló főszolgabírája elnököl, lelkes beszéddel nyitván azt meg. Örömeinek adott kifejezést, hogy főszolgabíráskodásának immár 26-ik esztendejében neki jutott a szerencse, hogy eme, a modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő s nemcsak a község, hanem az egész tamási járás díszére is való impozáns épületet hivatalosan felavassa. — A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszédet követő eljenzés után ifj. Lágler Sándor jegyző felolvasta Jaulusz Gyula budapesti műépítész, Reiszler Ádám pécsi építőmester, az épületet emelő vállalkozóknak, Rátkay László, a kerület illusztris orsz. képviselőjének s Komjáthy Sándornak, Szekszárdról, a kereskedelemügyi miniszteriumba berendelt kir. mérnökének, az épület tervezőjének, üdvözlő s az ünnepélyről történt elmaradásukat sajnálkozással kimentő távirataikat, illetve leveleiket, melyek jegyzőkönyvileg megőrköztettek. Ezt követően Németh Péter községi bíró és Kálmán Mór községi főjegyző mondtak köszönetet a képviselőtestületnek a beléjük helyezett s az építkezés folyamán is megnyilvánult bizalmukért. Kálmán főjegyző a midőn halásan megköszönte azt a megoldást is, hogy lakása a díszes épületben nyert elhelyezést, ez iránti hálájának lerovásául a község javára szolgáló áldásos működést ígért s kérte az előjáróság és képviselőtestület tagjait, hogy törekvéseiben továbbra is, minden személyeskedést kizárva, egyedül a közcél tekintve szem előtt, támogatásuk. Majd indítványozza, hogy az építkezési bizottságnak, ugy a község háza, mint a vele egyidejűleg emelt állandó menedékháznak felépítése körül kifejtett, fáradságot nem ismert buzgó működéséért jegyzőkönyvileg köszönet és elismerés nyilváníttassék, amely indítvány egyhangulag hozott határozattal emeltetvén, érte Junkuncz Sándor ev. lelkész, az építkezési bizottság elnöke nyomban köszönetet nyilvánított. Ezzel a díszközgyűlés tárgysorozata kimerülvén, azt az elnöklő főszolgabíró, lelkes eljenzéssel fogadott beszéddel azzal rekesztette be, hogy az új épületet a haza, Tolnavármegye törvényhatósága és a község javára felavatottak, illetve a közhasználat céljára átadottak nyilvánította. — A díszközgyűlést a felavatott község háza tágas tanacstermében 40 teritkű, igen kedélyes lefolyású bankett követte, a me-

lyen az első pohárköszöntőt Szévald főszolgabíró — felállva hallgatottan — Ófelsége apostoli királyunkra mondotta. Következett ezután a pohárköszöntők egész áradata. Beszéltek: Kálmán Mór, Kiss Lajos, Szunyog Sándor, Junkuncz Sándor, Gönczy Pál (négyezer) s közbe-közbe Szévald főszolgabíró jóízű anekdotákkal szórakoztatta a társaságot. Mig a bankett tartott, a köznép is mulatott, tézene és népmulatság volt a község háza előtti Kosuth Lajos-téren, ami aztán este folytatódott minden vendéglőben és tartott másnap reggelig.

(Ifj. L. S.)

MULATSÁGOK.

— **Az Egyesült Szekszárd Tolnamegyei nőegylet tea-estéje.** A szekszárdi nőegylet f. hó 10-én tartotta első tea-estéjét, amely nagy látogatottságánál s gazdag műsoránál fogva is nagyon sikerültnek mondható. A rendező bizottság, élén Tihanyi Domokosné és Agoston Istvánné urnókkal nagy tevékenységet fejtett ki az est érdekében, sikerült is olyan műsort összehozni, amely becsületére váltott ugy az egyletnek, valamint az összes szereplőknek. Az estély gazdag műsorának első száma Waldman Rózsika pompás zongorajátéka volt. Utána Salamon Elza A kis kíváncsi című monológot nagy közvetlenséggel és kedvesen adta elő. Dr. Parányi Ferenc »Az agglégény« és »Dicsértessék« című románcokat énekelte érces bariton hangon s Máthis Böske kísérete szolid diszkrét zongora játékkal. Utánuk az »Angolosan« című vígjátékot adták elő. A főszerepben Drevey Erzsike nagyon kedves, sikerült alakítást mutatott be, imponált természetessége, hatásra nem törekvése. Pártnerre, Bodnár Jenő is jó felfogással és nagy ügyességgel adta kétségtelenül legnehezebb szerepét, az angolt. Herczegh Mariska, Kayos Ilonka is pompásan feleltek meg kis szerepeiknek, különösen Herczegh Mariska hozott nagyobb áldozatot, női szépsége rovására, kivételesen pompás orr-maszkiával magát a darab sikere érdekében, szokott alakjából. Ippelberger szerepében Bajó István, Olcsó Flórián szerepében Egri Béla excellált, mindkettő pompásan aknázva ki a szerep komikumát, dr. Parragh Béla, Miskolczy Gusztáv, Mányoky Ödön szintén pompásan helyt álltak kisebb szerepeikben s ők, valamint az összes szereplők szünni nem akaró tapsban részesültek a hálás közönség részéről. Nagy elismerés illeti dr. Jobb Imre kir. törvényszéki bíró urat is, ki a darabot igazi önfeláldozó szorgalommal tanította be. Hradek Ferenc sugó is részolgált a közönség haláljára, hogy a sugólyukban elbirta a közel 2 óra hosszáig való guzsgolást s pokoli hőséget. A műsor befejezte után a bájos rendező hölgyek teát szolgáltak fel s nem sokára megkezdődött a tánc, amely 3 órán túl tartott. Az estélyen megjelent Apponyi Géza gróf v. b. t. u., főispán is.

Jelen voltak a következő hölgyek: Ágoston Istvánné, öz. Babits Mihlyné, Bodnár Istvánné, dr. Cszimadia Géziné, Cservényi Lukácsné, Dörnyei Ferencné, Elkán Árminné, Fránek Jánosné, öz. Ferdinánd Józsefné, Ferdinánd Jánosné, Fleischer Ödönné, Fleischer Jakabné, Haypál Sándorné, Hayt Ferencné, Holub Jánosné, Kamarás Béláné, Kálmán Károlyné, Kaminszky Jánosné, Klieber Györgyné, Kovács Dávidné, öz. Korbonits Dezsőné, dr. Kálai Gyuláné, öz. Keppinger Géziné, öz. Kayos Balászné, öz. Laky Józsefné, László Lajosné, öz. Leimetzter Lajosné, dr. Mayer Gyuláné, Matzon Kálmánné, Máthis Kálmánné, Mehrwerth Ferencné, Mikecz Endréné, Mirth László é. Miskolczy Kálmánné, Molnár Istvánné, Nits Istvánné, Pazár Dezsőné, Polgár Józsefné, Perlaky Józsefné, Rácz Józsefné, Rill Józsefné, Salamon Jakabné, öz. Stancics Béláné, Steinfeld Béláné, Surányi Viktoriáé, Scholcz Gusztávné, Seiner Lipótné, Szabó Ferencné, Takács Gáborné, Tihanyi Domokosné, Tomcsányi Lajosné, Wigand Jánosné, Waldmann Dezsőné, Wilczek Sándorné, Babits Annyalka, Báthy Juliska (Felsőbánya), Bavanyóllí Terézia, Cservényi Ilonka, Drevey Erzsike, Fleischer Frida, Gaál Ilonka, Herczegh Mariska, Hoffmann Edith, Jelen Józsa (Bpest), Kayos nővérek, Kamarás Józsa és Jolán, Kálmán Riza, Klieber Gizella, Lengyel Mariska (Bonyhád), Mathis Böske, Miskolczy Mariska, Müller Julia, Fajor Dóra, Polgár Mártha, Rausz Janka, Rill Mariska, Salamon Elza, Seiner Ilonka, Somogyi Paula, Takács Margit, Triebler Ilma, Waldmann nővérek, Wégh Böske (Bpest), Wigand nővérek.

Befolyt 243:40 korona. Felülfizettek: Apponyi Géza gróf 30, N. N., dr. Káldy Gyula, dr. Perler N., Miklós Aladar 2—2 korona, Salamon Jakab, Fleischer Jakab, Szabó Géza, Seiner Lipót, Bodorik N., Fránek János, N. N., Kovács Ötő, Dr. Pártos Gyula, dr. Parragh Béla 1—1 kor. Jegyeiket megváltották: Ács Lipótné, Leicht Lajosné, dr. Müller Ferenc 2—2 korona.

— **A Molnár-nyomda részv. társaság szelvényzetének kabarett-estéje.** Rövid 8 nap válszt el még a november hó 20-iki kabarett-estélytől, máris újabb meghívók kibocsátása vált szükségessé az impozánsnak ígérkező mulatsághoz, amennyiben alig győz a rendezőség a megkereséseknek eleget tenni. Nem is csoda! Hisz Tolnavármegye legnagyobb és legerősebb iparvállalatának alkalmazottai rendezik, kik hatalmas — körülbelül 120 — számuknál fogva már is biztosítottak tekintik egy mulatság sikerét. Ennyi sürgő forgó rendező csoportot ritkán látni egy tömegben. Már ez is esemény-számba menő látványosság! De a fő a program, mely a legújabb, itt még elő nem adott számokat tartalmazza, melyek mindegyike tanúság a munkások fejlettebb képzésére és non plus ultrája a mimikának Lesz pl. a műsoron egy *szárnykürtszóló*, melyet a legképzettebb zeneművész is élvezettel hallgathat végig; a legérdekesebb a dologban pedig az, hogy vérbeli nyomdász az előadója. Ennyit a mulatság sikeréről egyelőre. A többi majd ott látjuk meg. Hisszük, hogy a mulatni és táncolni vágyó közönségünk nem mulasztja el ezt a ritka mű-évezetet nyújtó kabarett-estélyt, melyet reggelig tartó tánc követ.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Tolnavármegye közigazgatási bizottságának tanügyi határozatai.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 10-én tartotta meg rendes havi ülését, melyen Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentette, hogy október hónapban 25 tanteremben 13 iskolát és 3 óvóintézet látogatott meg. Azonkívül elnököl a paksi községi tanítóválasztáson és a Tolnamegyei általános tanítóegyletnek választmányi ülésén, valamint közgyűlésen is. A tanítási eredmény kielégítő. A kisebb hiányok megszüntetése iránt saját hatáskörében nyomban intézkedett. A sárszentlőrinci községi állandó menedékház megnyitása végett pedig a bizottság intézkedését kéri.

Az előadott egyes ügydarabok közül a következőket emeljük ki:

Sárszentlőrinc község előjáróságát szigoruan utasította a bizottság, hogy az ottani községi állandó menedékházat azonnal nyissa meg.

A bátai iskolás gyermekek korcsmázása miatt utasította a bizottság a központi járás főszolgabíráját, hogy az 1897. évi augusztus 13-án Tolnavármegye törvényhatósága által 280 rkg. sz. a. kiadott szabályrendelet 4. §-a értelmében a korcsmáros, ki a tanköteles gyermekeket ott megtűri, büntesse meg. A vármegyei alispánt pedig felkérte, hogy a szabályrendeletet módosíttassa.

Több új javadalmi jegyzőkönyv jóváhagyatott, sok államsegély kérvény felterjesztett. Díjlevelek, számadások jóváhagyattak. Néhány új javadalmi jegyzőkönyv felvétele elrendeltetett. Itt figyelmeztetjük újból a tanítókat, hogy akiknek még most sincs új javadalmi jegyzőkönyvük, annak felvételét a közigazgatási bizottságtól azonnal kérelmezzék, mert az szükséges a nyugdíjintézetbe felvételénél és az özvegyi segélypénz megállapításánál. Ennek hiánya miatt az eljárás késedelmet szenvedne.

Tevel község 2 gazdasági ismétlő iskola felállítására köteleztetett.

Gyurgyev János, pálfai rk. kántortanító közmunkáját, annak rossz teljesítése miatt, készpénzre változtatták át. A 260 80 K megváltási díjat tartozik a rk. hitközség 1910 január 1-től havonként előlegesen a tanítónak kiszolgáltatni.

Bátaapáti község óvodai célra a 3%-os óvodai pótdát az 1909 évre kivetette.

Rutterschmidt Márton volt murgai rk. tanító hátralékos illetményének kiszolgáltatására a rk. hitközség köteleztetett.

Kalaznó község gazdasági ism. iskolája részére fedezet hiánya miatt nem kapott államsegélyt. Célszerű lenne az ily kérvényeket 1910 április havában megújítani.

Lakatos József szálkai rk. tanító meg-nősült, miert is részére a bizottság 200 K lakbért és 20 K kertilletményt megítélt.

Tanítóválasztások. A nagykonrai rk. tanító állomásra Blochinger Erzsébet okl. tanítónő, a kalaznói ág. ev. tanító állomásra Halász Ármán györkönyi tanító, a belaci rk. tanítói állomásra Wittendorfer István cikói tanítók választottak meg.

Nyugdíjazás. Simrák László báta rk. tanító 1909 nov. 1-től évi 1760 koronával nyugdíjaztatott.

Iskola bezárás és megnyitás. A felsőleperdi rk. iskola a tankötelesek járványos betegsége miatt hatóságilag bezárattott, a gyapai községi iskola pedig a járvány megszűnése folytán megnyitattott.

Fekete Hugó, Szekszárd

7-14 krajcáros
já éká uk

Kaszinó-bazár.
Telefón 60.

Isk. lataskák és
könyv zijak.

Nagy választék:

férfi-, női- és gyermekcipőkben, női- és leánykötények, ingek, gallérok, zsebkendők, nyakendők, kézelők, harisnyák, esőernyők, sétabotok, ajándék- és dísz tárgyak, játékaruk, szappan és illatszerek, kézimunkák, selymek,

himzőpamutok valamint rövidárak

legolcsóbb árban beszerezhetők!

Utazókisak
és bőröndök.

S'abo-
kellékek.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KÖZGAZDASÁG.

A bor palackozásáról.

Ha tájékozódni akarunk az iránt, hogy palackozott-e a bor, akkor a lefejtésre rendelt hordóból néhány üveggel próbaképpen lehuzunk s azokat jól bedugaszolva meleg helyre fektetjük, hogy a bor tartósságát megvizsgáljuk.

Ha bizonyos idő múlva semmi változás sem észlelhető, akkor feltehetjük, hogy a bor tovább is tartja magát és palackozott.

Más próba is ajánlható, amely abból áll, hogy a bort a szobában egy megkezdett üvegben vagy pohárban 6-8 óra hosszat állva hagyjuk, mert a könnyebb boroknál gyakran előfordul, hogy már ivás közben megtörnek, sötét színt öltönek, sőt megfeketednek. Ez is az éretlenség jele s különösen az ujbór szokott így megromlani annak bizonyítékául, hogy a levegőt még nem állja s nagy mértékben okszidálódik.

A palackokba való töltésnél még jobban kell ügyelnünk a legszigorubb tisztogatásra mint bármely más pincemunkálatnál. A dugaszoló anyag, vagyis a parafadugasz (a patent palackzáraktól egészen eltekintve) mindig a legjobb minőségű legyen s henger alakú, nem pedig elől hegyes, hogy az elzárás teljesen légmentes legyen.

Ha a parafa rossz és likacsos, a folyadék kiszivárgása következhetik be s a dugasz nem teljesíti többé abbéli feladatát, hogy a levegő számára hozzáférhetlenné tegye.

Az efféle parafák egyuttal valóságos melegágyai a baktériumoknak, amelyek a dugaszt tönkreteszik, a bornak ízét megromítják, dugóíz adnak neki, amely gyakran igen kellemetlen.

Az ugynevezett sordugaszt, amelynek vastagsága és hossza egyenlő s olcsó anyagból van metszve, a bornal ne használjuk. A palackok megtöltése gyorsan s a levegőnek lehető kizárása mellett történjék, épp olyan gyorsan történjék meg a dugaszolás is, amit többnyire géppel végezzünk.

Ahol a dugaszolást az új szerkezetű gépekkel végzik, ahol tehát a felesleges bornak nincs lefolyása, ott a dugó és a bor között ürnek kell maradnia, mert különben a palack könnyen szétreped.

Ott, ahol a bor hosszabb szállításhoz jelentékeny hőemelkedésnek van kitéve, a palackoknak színültig töltése talán nincs helyén, de még itt is meg lehet a külső levegő behatását akadályozni megfelelő csomagolás által.

A dugókat mindenekelőtt meg kell puhítani, hogy könnyebben kergethessük bele az üveg szűk nyakába. Kezdetleges módon ez úgy történik, hogy egy ideig forró vízben áztatjuk, de jobb, ha csak gőzöltetjük s a forró gőz

adja meg a dugasznak a kívánt puhaságot, mely célra külön praktikus kis kályhák vannak forgalomban.

A palackborkészletnek állandó megfigyelhetése céljából az összes fajták egy külön elzárható helyiségben, a palackbor pincékben helyeztetnek el. Ennek hőmérséke ne különbözzen nagyon a tulajdonképpeni hordópince hőmérsékletétől s a hőmérsékleti viszonyok jelentékenyebb ingadozása itt is elkerülendő.

A vörösbőr már a hordóban is melegebb elhelyezést megítél, mint a fehérbor.

A raktárhelyiség lehetőleg száraz legyen s különösen a penésztől legyen mentes, amely az üveget piszkos, fekete s folyton vastagabb réteggel szokta bevonni.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A megyés püspök ur öméltósága f. hó 13-án érkezik a 7 órai esti vonattal városunkba s az állomásról a belvárosi plébániára hajt. Tisztelettel felkéretnek, főképen a felvonulási ut mentén lakó közönség, valamint hivatalok, hogy a felvonulás idejére ablakaikat kivilágítani, házaikat pedig zászlókkal díszíteni szíveskedjenek.

Dr. Fent, plébános.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Felkérjük lapunk előfizetőit, hogy minden egyes lapszám elmaradását tudatni szíveskedjenek, hogy a m. kir. postaigazgatósághoz lapunk hiányos kézbesítése miatt jelentést teheszünk.

S. V. urnak Eger. Ugy látszik nem áll módunkban a védekezés. A lapot pontosan elküldjük. Talán ott kallódik valahol el. A számokat pótoltuk. Kérünk feleletet: megérkeztek e?

Sz. Z. Koppányszántó. Szintén intézkedünk. **K. K.** Köszönjük, utóbbi időben azonban annyit foglalkoztunk ezzel a kérdéssel, hogy a közönségnek sok is a jóból. Eltettük későbbi időre.

D. F.-né. A vers nem es érzésből fakadt, bármennyire tiszteljük is azonban mély fájdalomát, mellőznünk kell annak közlését.

Többeknek. Tárcaszerző közleményekkel el vagyunk látva, csakis közérdekű közleményeket kérünk.

5/1909. biz. szám.

Hirdetmény.

A **tamási kir. járásbíró**ság mint telekkönyvi hatóság **1909. évi október hó 20-án, 8157. sz.** alatt kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy **Felsőnyék és Fürged** községre vonatkozólag az 1886 : XXIX., 1889 : XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-cikk értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba tétetvén, a nevezett községben a helyszíni eljárás és pedig az 1891 : XVI. t.-c. 9. § a értelmében első sorban az azonosítás 1909. évi november hó 22-én és ennek befejeztével a további bizottsági eljárás fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. Mindazok, akik az a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határron megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket, igazoló okirataikat mutassák fel;

2. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszaközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1889 : XXIX. t.-c. 15-18. § ai és az 1889 : XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. § ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékkelengedési kedvezményétől is elesnek.

3. Azok, a kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy meg-

szünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törölését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Vass István
betétszerkesztő irnok.

Takács,
kir. tszéki bíró.

Simontornyai járás főszolgabírájától.

4872. sz. 1909.

Pályázati hirdetmény.

Simontornya nagyközségben megüresedett **segédjegyzői** és községi **irnoki állásra** pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni óhajtokat, hogy minősítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi november hó 27-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező, vagy hiányosan felszerelt kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A községi irnoki állásra pályázók közül jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesülnek.

A segédjegyzői állás javadalma 1000 korona készpénzfizetés (községtől 600 korona, államfizetés kiegészítés 400 korona) és egy szobából álló lakás.

Az irnok-végrehajtói állás javadalma: 900 korona fizetés és egy szobából álló lakás.

A választásokat **folyó évi december hó 2-án délután 1 órakor** fogom Simontornya községházánál meg-ejteni.

Gyöng, 1909. november 11-én.

Báró Jeszenszky György
főszolgabíró.

Eladó ház.

Perczel Mór-utca 362. szám,
a főgimnázium közelében, mely
áll 6 szoba, 2 konyha, kut,
pince és mellék helyiségekből,
kedvező fizetési feltételek mellett
eladó,
esetleg két lakás bérbeadandó.

Vasuti menetrend

Életbe lépett 1909 október hó 1-én
Sárbogárd—Szekszárd—Bátaszék

Oda	Baja—Bátaszék.	Vissza
727	120	505
738	131	516
747	140	525
800	153	538
804	157	542
	1009	1020
	1029	1042
	1046	
ind.	Baja	érk.
	F. Pörboly	
	Pörboly	
	Alsónyék	
	Bata-	
	szek (218)	ind.
541	955	318
530	944	307
520	934	257
507	921	244
502	916	239

Dr. Dobrescu Sándor
fogorvosi rendelőjét
a Dicenty-féle házban (Pénzügyi palota)
helyezte át.

Ideális arc-kréme a zsirtalan
DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra
Az arcznak üde színt kölcsönöz és
azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a zsirszerű
DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű
arctisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.
Diana szappan 70 fillér.
Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:
Szeghy Sandor gyógyszer-
tarában Szekszárdon.

**Kereskedők
és Iparosok**

ujjvra szóló remek szép képek-
kel ellátott reklámnaptáraikat
a legnagyobb választékban,
jutányos áron szerezhetik be a

Molnár-féle nyomdai
r.-t.-nál Szekszárdon.

**Elsőrendű minőségű
fajtiszta, sima, piros
szlankamenka**

SZŐLŐVESSZŐ

peronoszporamentes

kapható őszi szállításra.

Cím megtudható a kiadóhivatalban.

Eladó ház.

Emeletes magtárral, a községben
egyedül álló **szódagyárral, gőz-
cséplő garniturával, 4200 la-
kossal** biró községben **jutányos
árban eladó.** Tudakozódni lehet:
Debulay Antalnál Bátán.

Eladó ház

kedvező fizetési feltételek mellett
eladom helyben, Mérei-utcában
lévő házamat.

Wolf Arnold

**Aranyeres bántalmaknál
orvosilag ajánlott
closet papir
(glicerín-crème toilette)
kapható a Molnár-féle nyom-
dai r.-t. könyvkereskedésében.**

**BATTLE
AXE**

valódi

angol rum
eredeti töltésű
üvegekben kapható:

GAUZER ÁDÁM
fűszer- és csemegekereskedő
Szekszárd
Kaszinóbazár épületében.

**15 éven felüli
: leányok :**

felvétetnek a
**Molnár-féle r.-t.
nyomdai osztá-
lyában.**

**Csak eredeti
orosz csomagolásban.**

Kapható:
SALAMON TESTVÉREK

fűszer-, csemege-, tea-, rum-, cognac-, bor-
és ásványvízkereskedésében
Szekszárd, Garay-tér.

Eladó korcsma.

Furkó-pusztán, Bátaszék és Duna-
szekeső között, az országut mentén levő
korcsmát betegség miatt összes épü-
letek és hozzátartozó nagy kerttel sza-
badkézből eladjuk.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Szabó János és Bekő Katalin
tulajdonosok.

Fischl Lajos butor- és épületaszta-
los, a „Pirnitzer József
és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a
legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-
ebéltő- és irodaberendezésekből, részletüzetésekre
is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból.
Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron
készülnek.

ÚJ FELVÉTELÜ

helyi lát képes levelezőlapok, **Tuck és
N. P. G. genre levelezőlapok**
a legnagyobb választékban kaphatók a
Molnár-féle nyomdai r. t.
könyvkereskedésében (Kaszinó bazár).
Festőminták kedvező feltételek mellett ki-
kölcsönözhetnek, valamint rajz- és festőszerek
a legjutányosabb áron beszerezhetők

**Wertheim-
szekrényt
használt állapotban**

megvételre keres és ajánlatokat kér a
szakcsi r. kath. hitközség.

A Nagy Gábor-féle

DELAWARE szőlőfaj

az egyedüli, melynek termelésé-
hez semmiféle tudomány vagy
gyakorlat nem kell, még az is
elbánc vele, aki soha szőlő-
tövet nem kezelte. Minden sz-
límányhoz utasítás mellékelte-
tik ingyen és ebből kinézheti
mindenk, hogy miként ültesse
el, kezelése pedig: metszés, ka-
pálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt
oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt en-
nek a filokszera és bimbója, vesszője téiben soha el
nem fagy. Holdanként átlag 35 hektoliter terem s egy
bimbójából 3-4 fűrt fejlődik. Valódi bőtermő legneme-
sebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetévesz-
teni más ugyanily név alatt forgalomba hozott hitvány
fajjal, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kap-
junk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor-féle
Delaware-szőlő olyan bort ad, mint az aszu, édes és
erős, igen kellemes zamatu és kétszer annyiért kel el,
mint más bork. Kóstolónak egy üveggel bársinek kül-
dök 1 koronáért

A DELAWARE-szőlő bővebb leírását, természetének ki-
rályi közjegyzővel hitelesített eredeti fényképfelvételeit
szines kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40
szép képet tartalmazó

képes árjegyzéket ingyen és bérmentve

küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetle-
nül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzé-
ket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad
részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos, KÓLY
posta-, távirda- és távbeszélőállomás.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Kitűnő, új, modern ZONGORA

kiváló gyártmányu, elutazás végett

azonnal eladó.

Szekszárd, Indóház-
utca 409. Kristofek-ház.

Kiadó lakás!!

**Egy szoba, konyha, pince
és faskamrából álló lakás
a Bartina-u. 1501 a. alatt
azonnal kiadó.**

Debulay Imre

lakatos üzlete
Szekszárdon.

Saját készítményű
takaréktűzhelyek
állandó raktára.

Imakönyvek

reformátusok és katolikusok
részére.

Kapható:
Molnár-féle könyv- és papír-
kereskedésben

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

ÜZLETMEGNYITÁS

Van szerencsém Szekszárd és vidéke n. é.
közönségét értesíteni, hogy Szekszárdon, a
Kaszinó-bazár épületében, a főgimnázium át-
ellenében, a mai kornak teljesen megfelelő

nap- és esőernyőkészítő-üzletet

nyitottam, hol a legjutányosabb gyári áron
mindezen nap- és esőernyő-ujjdonságok
kaphatók a legszolidabb kiszolgálás mellett.
Mindennemű javítások és behuzatások mér-
sékelt áron és pontos kivitelben eszközöltenek.
Üzletemet a n. é. közönség becses pártfogá-
sába ajánlván, vagyok kiváló tisztelettel

LANDAUER GÉZA

nap- és esőernyőkészítő
Szekszárd, Kaszinó-bazár-épület.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés
egy jól sikerült

fénykép

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth” műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 651

A legszebb kivitelben készülnek:

Medallonok, nagyítások, olaj- és
aquarellfestmények.

Sikerért kezeskedem.

Ujdonság! Fényképek selyemre.

Ujdonság! Kézeltő és galler-dobozok fényképpel.

Kellemetlen BŐRKIÜTÉS

Alapvetem szerint minden kuruzslásnak
ellensége vagyok, csakis orvosilag kezelt-
tetem magamat. És így felső szájszél
gyulladásánál az orvost igénybe vettem.
Négyheti orvosi kezelés után javulás nem
állt be! A receptel egy más orvoshoz
mentem. Hat hét után ismét semmi javulás
nem volt észlelhető. Így egy fél éven át
próbálgattam, 6 orvosnál voltam, de teljes
gyógyulásban nem jöhettem. Egyszer csak
egy énekesnő a Zucker-féle szabad.
gyógyszappant s a Zucker-krémet
ajánlotta — s mi a csoda, ami engemet
most megillet — 5 nap után a kellemet-
len bőr-
viszketeg

teljesen elmúlt
a bőr egynehányszor lehámlott s a bajtól
megszabadultam. Amit 6 orvos egy fél
évben nem volt képes elérni, azt a
Zucker-féle szabad. gyógyszer, a
„Zucker-krémmel” egyetemben 5 nap
alatt helyrehozta. Több ezren, kik sömör-
ben, bőrküttésben, bőrvizketege-
ben, viszkető bőrküttésben, bíbircsben,
pattanásban stb. szenvednek, hasonló-
képen nyilatkoznak a Zucker-féle szab.
gyógyszappanról, mely gyorsan s biz-
tosan hat s amely több orvos által ajánl-
tatnak s több ezerszer beváltott. Darabjának
ára (15⁰/₀-ig) 1 kor. és (35⁰/₀-ig) 2 50 kor.
(erősebb hatású). Ehhez hozzávaló Zucker-
krém (zsirtalanít) a bőrkretek leghatá-
tósabb s legnemesebb alakja. Tubus ára
2 50 kor., kis tubusban 1 25 kor.

Figyelni kell a kizárólag általunk használt
eredeti csomagolásra és ne engedjünk rá-
beszéléseknek, holmi „pótszerek” vásárlása ellené-
ben. A Zucker szabad. gyógyszer, a
Zucker-krémet nem pótolja semmi.

Mint helyi egyedüli r. kt. ra Szekszárd és
vidéke, Bonyhád, Bátaszék, Tolna és Paks
részére:

Garay Drogeria Szekszárd

Széchenyi-utca. Dr. Hangel féle ház.
5-44

ROPS

biztonsági
gyorsfőző.
Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szész ki nem folyhat

Szészfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási
cikket árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, sziveskedjék
hozzánk fordulni.

Képes prospektus ingyen és bérmentve.

ROPS Femáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/71.

Helybeli elárúsító: 5-50

Fritz L. Gyula Szekszárd.

NAGY VÁLASZTÉK.

LASKÓ KÁROLY

ÉPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

Nagy választék saját készítményű
modern kivitelű butorokban. Készít
saját, valamint más rajz szerint tel-
jes lakásberendezéseket a legeg-
yszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Kivanatra tervekkel és költségvetés-
sel szívesen szolgál. Készít továbbá
épületmunkákat.

LEGDIVATOSABB KIVITEL.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ ÁRU.

JUTÁNYOS ÁRAK.

BATTLE AXE

Legfinomabb
JAMAICA RUM

Kapható:
SALAMON
TESTVÉREK

fűszer-, csemege-, tea-, rum-, cognac-,
bor- és ásványvízkereskedésében
SZEKSZÁRD, Garay-tér.

CSAKIS EREDETI ÜVEGEKBEK!

Szőlőoltvány!

Régi szőlők hiányainak pótlására 2 éves gyökerű száza	20 K
Gyökeres fásoltvány	180 »
» szépséghibával	90 »
» zöldoltvány	160 »
Sima	90 »
Gyökeres riparia portalis vastag	32 »
» 2 éves	40 »
Sima riparia portalis	18 »
» vékony	8 »
Gyökeres hazai nemes vessző	30 »
Sima	10 »

40 legjobb fajban, teljes jótállással, azon köte-
lezettséggel, hogy ha a küldött anyag meg nem
felel, azt visszaveszem s a pénzt visszaadom.
Árjegyzék ingyen. Le van benne írva a
Csodaszőlő, Pozsonyi fehér, Muscat Ottonel
Csabagyöngye. — Hegyi borok eladása.

Borárok:

Gyöngyösi siller	Hl. 32 K
Visontai	36 »
Gyöngyösi fehér asztali	34 »
» peccsenye	38 »
Visontai Rizling	44 »
» Moskotály	70 »
» vörös bikavér	70 »

Székely I. József

Gyöngyös,
Szent Urbán templom.